

превентивну профілактику різноманітних негативних явищ (морального, фізичного, соціального характеру), відхилень у поведінці людей, їх спілкуванні й, таким чином, оздоровити оточуюче їх мікросередовище.

Складовими професійної характеристики соціального педагога є особистісний (сукупність індивідуально-психологічних рис особистості і сформованість мотиваційно-ціннісного ставлення до реалізації професійної діяльності), когнітивний (наявність професійних знань) і технологічний (здатність переносити набуті теоретичні знання на практику, володіння практичними вміннями та навичками професійної діяльності) показники.

Отже, соціальний педагог – це професійний працівник соціуму; фахівець з виховної роботи з дітьми, їхніми батьками, дорослим населенням у сімейно-побутовому мікросередовищі, з молодіжними групами й об'єднаннями; організатор культурно-дозвіллевої, фізкультурно-оздоровчої, трудової, ігрової та інших видів діяльності, групового спілкування, технічної, художньої та інших видів творчості дітей і дорослого населення в соціумі. Свою професійну діяльність він може зреалізувати в різноманітних установах, які за відомчою приналежністю класифікуються як: установи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, комітетів у справах сім'ї та молоді, установи, що належать до системи органів внутрішніх справ і юстиції тощо.

Література

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Безпалько О. В. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – С.79.

2. Бочарова В. Г. Профессиональная социальная работа: личностно ориентированный подход : монография / Бочарова В. Г. – М. : Институт педагогики социальной работы РАО, 1999. – С 51.

3. Мустаева Ф. А. Социальная педагогика : учебник для вузов / Мустаева Ф. А. – М. : Академический проект ; Екатеринбург : Деловая книга, 2003. – С.9.

4. Поліщук В. А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Поліщук Віра Аркадіївна. – Тернопіль, 2006. – С.136.

УДК 373.3.091.33-027.22

ЗАСАНСЬКА А. В., ВАСИЛИНКА М.І.,
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ НА РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

В умовах національного відродження України і створення демократичної держави важливе значення має формування самостійно і творчо мислячої особистості, становлення духовної сфери якої визначається і під впливом мистецтва. У шкільній музичній освіті величезну популярність завоювала ігрова діяльність. Багато вчителів успішно використовує дидактичну гру в практичній діяльності, знаходячи в ній потужний потенціал для вирішення різних педагогічних проблем.

Дидактичні ігри стали предметом особливої уваги в працях психологів, педагогів: Л.Виготського, О.Декролі, Д.Ельконіна, Л.Занкова, Я.Коменського, А.Макаренка, М.Монтесорі, О.Савченко, В.Сухомлинського, Ж.Піаже тощо. А.Макаренко вважав дидактичні ігри такими ж важливими для розвитку дитини, як для дорослого – справжню працю. В.Сухомлинський стверджував, що без дидактичної гри нема і не може бути повноцінного розумового розвитку учнів. Науковці зазначають, що обов'язковими структурними компонентами дидактичної гри є: дидактичне завдання, ігрові правила, ігрові дії. Всі структурні елементи дидактичної гри взаємопов'язані між собою.

В освітньому середовищі початкової школи, зокрема на уроках музичного мистецтва активно використовуються дидактичні (навчальні) ігри, які розвивають спостережливість, уяву, пам'ять, мислення, мовлення, сенсорні орієнтації дітей у розмірах, формах, кольорах, максимально розширюють інтелектуальний потенціал у пізнанні музичного світу, стимулюють музичні здібності.

В контексті нашого дослідження музичні здібності – це індивідуальні психологічні властивості людини, що зумовлюють сприйняття, виконання, написання музики, здатність до навчання в галузі музики. В тій чи іншій мірі музичні здібності проявляються майже в усіх людей [2, с.13]. Розвиток музичних здібностей, як однієї із якостей особистості молодших школярів, є результатом, і умовою успішності навчання. Педагоги-практики стверджують, що важливими чинниками цього процесу є новизна змісту матеріалу і сам підхід до його розгляду, емоційна привабливість навчання, творче використання вчителем програмового матеріалу. Щоб мати можливість знайти себе у житті, школяр повинен бути здатним адаптуватися до різних ситуацій, самостійно визначати напрям дії, бачити шляхи вирішення проблеми, творчо мислити. Тому розвиток музичних здібностей школярів є одним із важливих завдань сучасної початкової школи.

У процесі слухання музики музично-дидактичні ігри використовуються з метою кращого розуміння музичного твору, його образу, засобів музичної виразності, а також розвивають у школярів емоційне ставлення до музики, відчуття ритму, звуковисотності, ладу та інші музичні здібності. Для розвитку відчуття ритму, наприклад, у другому класі можна запропонувати музично-дидактичну гру «Визнач за ритмом», «Повтори». Ефективною є гра «Яка музика?», в якій учні визначають вокальну й інструментальну музику, звучання різних інструментів (фортепіано, скрипки, флейти та ін.).

У процесі засвоєння музичної грамоти варто використовувати музично-дидактичні ігри для засвоєння елементарних відомостей про музику, уміння розрізняти висоту, тривалість звучання, закріплення знань про нотний стан, знаки альтерації, темп, тембр, динаміку, музичні жанри, наприклад «Нотне лото», «Нотна грамота» та ін. Такі ігри добре розвивають музично-сенсорні здібності дітей, а також закріплюють знання з музичної грамоти [1, с. 43].

На уроках музичного мистецтва в початковій школі ми рекомендуємо використовувати музично-дидактичні ігри:

- для розвитку музичного слуху, відчуття ритму, тембру, емоційного відгуку на музику («Ритмічна естафета», «Ритмічне коло», «Ланцюжок», «Маленький композитор», «Відгадаймо», «Сонце-хмара», «Динамічний компас», «Веселі дзвіночки», «Веселий оркестр», «Хто співає?»);

- для розвитку музичної пам'яті («Розшифруй мелодію», «Музична математика», «Музичне лото», «Знайди помилку», «Найближчі сусіди», «Музична галерея», «Музичний зоопарк»);

- для засвоєння знань про музичне мистецтво, засоби музичної виразності («Музичні терміни», «Концерт-маскарад», «Намалюй музику», «Музичний калейдоскоп», «Подорож пісенним океаном»).

Музично-дидактичні ігри завжди вимагають від учнів слухової зосередженості, уваги, певних розумових зусиль, самостійності, ініціативи. При проведенні дидактичної гри слід пам'ятати про музичний супровід, який має відповідати меті і завданням гри. Це, насамперед, музичні твори відомих зарубіжних та українських композиторів, а також народний дитячий музичний фольклор.

Таким чином, використання музично-дидактичних ігор на уроках музичного мистецтва в початковій школі дозволяє школярам формувати інтерес до музичного мистецтва, розвивати музично-творчі здібності. Змістовий матеріал музично-дидактичних ігор відрізняється від інших тим, що в його основі лежать завдання розвитку музичного сприйняття та музичних здібностей. Ігрова дія повинна допомогти учням в цікавій для них формі почути, розрізнити, порівняти певні властивості музики.

Література

1. Борщ О. Ігротека у допомогу вчителю музики (100 дидактичних ігор) / О. Борщ // Початкова школа. – 2010. – № 7. – С. 38-43.
2. Мазоха Д. Педагогіка : Навч. посіб. / Д. Мазоха. – К. : Центр навч. літ., 2005. – С.86-88.
3. Зеленська І. Музично-дидактична гра на уроці музичного мистецтва / І. Зеленська // Музичний керівник. – 2011. – №2. – С.7-12.
4. Пашкевич О. Дидактична гра на уроці музичного мистецтва / О. Пашкевич // Мистецтво в школі. – 2012. – №2. – Вкладка. – С.16-18.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>